

## ליל שבת קודש פרשת בא ה'תשנ"ט

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קפ"ח המדבר מהתחזקות בעבודת השם יתברך, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, צריך להיות תמיד בשמחה ולעבד ה' בשמחה, ואפילו אם לפעמים נופל ממדרגתו, צריך לחזק עצמו בימים הקודמים שהיה מזריח לו איזה הארה קצת, כמו שאנו רואים, שכמה סומים מחזיקים עצמן באיש אחד שאינו סומא, ומאמינים בו והולכים אחריו, וגם הסומא מאמין למקלו, שהולך אחר מקלו, אף שאינו רואה כלל, מכל-שכן שראוי לילך אחר עצמו, דהיינו מאחר שבימים הקודמים הזריח לו קצת, והיה מתחזק ומתעורר לבו להשם יתברך, אף שעכשיו נפל מזה, ונסתמו עיניו ולבו, עם כל זה ראוי שיאחו בימים הקודמים וילך אחריהם, דהיינו כמו שאז היה מתעורר לבו להתחזק בעבודתו יתברך, כן גם עכשיו יחזק לבו מאד, וילך אחר ההתעוררות והזריחה שהיה לו אז, אף שעכשיו נפל מזה כנ"ל, עד אשר בקצת ימים יעזרו ה' ויחזר ויזרח לו אורו יתברך, אמן, עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה זה ברור שכל אחד ואחד מישראל מקבל לפעמים איזה התעוררות לעבודת השם יתברך, ונתעורר לבו בתשוקה עצומה אחריו יתברך, אבל על פי רוב אחר זמן קצר, ההתעוררות עוברת ממנו והוא שוכח לגמרי שהיה לו פעם התעוררות כזו, ואדרבה, הבעל דבר שובר אותו לגמרי, ומבלבל את מוחו לחשוב שאף פעם בחייו לא ראה אור, ומכנים בו ייאוש ודיכאון עמוק, עד שבורח מן הקדושה לגמרי רחמנא ליצלן, ואילו היה מזכיר את עצמו בימים הקודמים, שבוודאי פעם הזריח לו אורו יתברך, ולמד והתפלל אז בהתעוררות גדולה מאד, על ידי זה היה חותר חתירה אחר חתירה לחזור אליו יתברך, עד שהיה מגיע אל כל האורות האלו ויותר מהם, כי כך הולך החיים שלפעמים מאיר לאדם, ולפעמים מחשיך לו, ועיקר תכלית החושך הוא רק להגביר אצלו החשק שיחזור אל האור, ואז יזכה לאור יותר גדול מבתחילה, וזהו מה שמגלה לנו רביז"ל כאן שאפילו אם האדם נופל לפעמים ממדרגתו, עליו להחיות עצמו עם הימים הקודמים, שהיה מזריח לו איזה הארה קצת, וכדרך סומא שהולך אחר אנשים אחרים שרואים, או אחר מקלו, ואף על פי שעכשיו אינו רואה שום דבר, אבל הוא

סומך על אנשים אחרים שרואים את האור, או אחר מקלו שמראה לו את הדרך, וכן הוא אצל כל אדם שראוי לו ללכת אחר עצת צדיקים שרואים את האור, ומדריכים אותו בדרך הישר, וכן ילך אחר הימים הקודמים שהרגיש בהם אורו יתברך, ויזכיר עצמו היטיב שבוודאי היו זמנים כאלו שהיה לו התעוררות לעבודת השם יתברך, והתפלל אז בחיות גדול, ולמד בחשק עצום, ועל ידי זה יחזק ויאמץ עצמו לחזור אל האורות האלו, עד שיזכה שיאיר לו עוד הפעם אורו יתברך, בהארה יותר גדולה מבתחלה, ויזכה להיות דבוק בו יתברך בדביקות אמיתי, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בפרשת השבוע את המצוה הראשונה שנצטוו בה עם ישראל, שהוא מצות קידוש החודש, לקדש את החודש על פי ראיית הלבנה, וכמו שכתוב (שמות י"ב) החודש הזה לכם ראש חדשים וגו', ואמרו חכמינו הקדושים (מוכא בפירש"י) שנתקשה משה רבינו במצוה זו, עד שהראה לו הקדוש ברוך הוא את לבנה בחידושה, ואמר לו, כזה ראה וקדש, עיין שם, ויש להבין, למה מצוה זאת של קידוש לבנה הוא המצוה הראשונה שנצטוו בה עם ישראל כשנהיו לעם? וגם למה נתקשה משה רבינו במצוה זו יותר משאר כל המצוות? אבל על פי דברי רביז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי הנה לעם ישראל נמסרה מצוה זו, למנות השנה לימות הלבנה, ללמד אותם, שהחיים שלהם הוא בדוגמת חידוש הלבנה ממש, שבתחילת החודש הארתה מעוטה מאד, כי היא רק נקודה קטנה בעלמא, אבל אחר כך מתחלת להתגדל מעט מעט, עד שבאמצע החודש מגעת למילואה, אבל אחר כך מיד, היא מתמעטת והולכת, עד שבסוף החודש נעלמת לגמרי, ואז מתחלת עוד הפעם להאיר ונעשית ראש חודש, וכן חוזרת חלילה, והנה זהו בדיוק דוגמת חיי האדם בזה העולם, שבתחילת עבודתו מתחיל להאיר אצלו אורו יתברך, והאור הולך וגדול אצלו מעט מעט עד שמגיע להארה גדולה, אבל פתאום נכבה האור קצת, והולך ומתמעט עד שנחשך לגמרי, והנה אז הוא בסכנה גדולה שלא לעזוב את עבודתו, ושלא לברוח מן הקדושה לגמרי חס ושלום, כי הבעל דבר אומר לו שאף פעם לא ראה אור, ומשכיה ממנו כל האורות של הימים הקודמים, אבל אם יתחזק ויזכיר עצמו בימים הקודמים, שבוודאי האיר לו הקדוש ברוך הוא לשעבר, וכמו שהאיר לו לשעבר כן יאיר לו להבא, אזי יקום מנפילתו ויחדש את עצמו בהתחדשות חדש, ואז יזכה לחזור אל אור יותר גדול מבתחילה, ולכן מצוה זו של קידוש החודש, היא המצוה הראשונה שנמסרה לעם ישראל כשנהיו לעם, כי במצוה זאת מרומזת כל עיקר קיומה של עם ישראל במשך כל הדורות, שבתחילה

מאיר להם אורו יתברך כמו אור הלבנה בתחילת החודש, והולכת וגודלת, עד שמגיעה לשלימותה, ואז מתחלת להתמעט, ואז כל אחד מישראל צריך התחזקות עצומה מאד להזכיר עצמו בימים הקודמים, ואפילו אם מגיע לתכלית המיעוט, שנכבה האור לגמרי, והוא בבחינת סומא ממש, ילך אחר הימים הקודמים שהאיר אצלו אורו יתברך, ואז יזכה לחזור אל אור יותר גדול ובהיר מבתחילה.

וזהו מה שנתקשה משה רבינו במצוה זו ביותר, כי עם ישראל היו אז במצרים, מסובב עם תכלית החושך וההסתרה, ולא הבין משה רבינו איך יהיה יכול לעורר אותם לחזור אל האור, כי יאמרו שעדיין לו זכו להתגלות אורו יתברך, אבל על זה הראה לו הקדוש ברוך את הלבנה בחידושה, ואמר לו, כזה ראה וקדש, היינו אפילו עם נקודה קטנה ומעוטה ביותר, אפילו כלשהו ממש, יכולים לקדש אותם, כי נקודות טובות יש בכל אחד ואחד מישראל, יהיה מי שיהיה, ואם תחפש אצלם נקודה קטנה, וזריחה קטנה של אור, בוודאי תמצא אצלם, ועל ידי נקודה זאת יזכו להגיע את אור גדול, אבל אם תחפש אצלם בתחילה אור גדול, והם ירצו לראות מיד זריחה עצומה, ישברו לגמרי, כי אי אפשר להגיע את אור גדול בפעם אחת, וצריכין סבלנות גדולה ללכת מדרגא לדרגא עד שמגיעין לאור גדול, אבל אם מתחילים עם נקודות קטנות, והארה קטנה, על ידי זה אפשר לקדש אותם ולהביא אותם אל שלימותם.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שזהו התחזקות עצומה לכל אדם בכל זמן, שתמיד יעורר את עצמו לעבודתו יתברך על ידי הזריחה של הימים הקודמים, אפילו אם היא הארה קטנה מאד, ויזכיר את עצמו שהלא פעם למד בחשק גדול הרבה דפים גמרא, ופעם התפלל והתבודד עצמו עמו יתברך בתשוקה גדולה, ולמה לא יעשה כן גם עכשיו? ואפילו שהוא כבר זמן רב שנפל ונתקרה מזה, אף על פי כן יזכיר עצמו בהארה קטנה שהיה לו, כמו הסומא שהולך אחר מקלו, וכן יסמוך על דברי הצדיקים אמיתיים שהם כדוגמת האיש הרואה שמוליך את האנשים העיוורים, כי הצדיקים בוודאי זוכים לראות אור גדול בעבודתם, ויכולין לסמוך על דבריהם הקדושים במה שהם מעוררים נשמות ישראל לעבודת השם יתברך, ואם האדם ישליך את שכלו וימסור עצמו לעצת הצדיקים, בוודאי יזכה להגיע אל אור גדול, והשם יתברך יזכינו לבלות ימינו ושנותינו בעבודת השם יתברך, ונזכה תמיד לחפש ולמצוא את האור מתוך החושך, עדי נזכה להתדבק בו יתברך באמת ובתמים מעתה ועד עולם אמן ואמן.



## בוקר שבת קודש פרשת בא ה'תשנ"ט

בשבת קודש בבוקר, בעת קידושא רבא, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בס'פורי מעשיות של רביז"ל במעשה מחכם ותם דף קס"ד ע"י שם.

ואלו השני בנים היו נקראים כפי העולם, זה בכנוי חכם, וזה בכנוי תם, אף-על-פי שיש כמה חכמים ותמים בעולם, אף-על-פי-כן כאן היה ניכר הדבר ביותר, כי שניהם ממקום אחד, ולמדו ביחד, וזה נעשה חכם מופלג מאד, וזה היה תם גדול מאד, ובהסקאסקי [ספר מרשם התושבים], ששם כותבין כל אחד עם כנוי פאמעליא (משפחה) שלו, היו כותבין על זה, כנוי חכם, ועל זה, כנוי תם, פעם אחד בא המלך על הסקאסקי, ומצא, שהיו כותבין שם אלו השני בנים, זה בשם חכם, וזה בשם תם, והיה בעיניו לפלא, שאלו השנים מכנים בשם חכם ותם, ונתאוה המלך לראותם, וחשב המלך: אם אשלח אחריהם פתאום, שיבואו לפני - יתפחדו מאד, והחכם-יסתתמו מענותיו לגמרי, והתם גם-כן אפשר ישתגע מחמת פחד ונתישב המלך לשלח חכם אחד אל החכם, ותם אל התם; רק איך מוצאין בעיר מלובה תם, כי בעיר מלובה על-פי-רב הם חכמים, רק שהממנה על האוצרות הוא תם דוקא, כי החכם אינם רוצים לעשות ממנה על האוצרות פן על ידי חכמתו ושכלו יוכל לבזבז האוצרות, על כן עושין ממנה על האוצרות תם דוקא וקרא המלך לחכם אחד ולאותו התם הנ"ל ושלחם להשני בנים הנ"ל, ונתן בידם אגרות לכל אחד ואחד גם נתן בידם אגרת להגאבירניר [מושל המחוז] של הגאבירניא [הממשל המחוזי], שאלו השתי בנים הם תחת ממשלתו, וצוה בהאגרת, שהגאבירניר ישלח להם אגרות משמו להחכם והתם כדי שלא יתפחדו, ויכתב להם, שאין הדבר נחוי, ואין המלך גוזר דוקא שיבואו רק הדבר תלוי ברצונם: אם הם רוצים-יבואו, רק שהמלך חפץ לראותם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל ממשיך לספר, ואלו השני בנים היו נקראים כפי העולם, זה בכנוי חכם, וזה בכנוי תם, אף-על-פי שיש כמה חכמים ותמים בעולם, אף-על-פי-כן כאן היה ניכר הדבר ביותר, כי שניהם ממקום אחד, ולמדו ביחד, וזה נעשה חכם מופלג מאד, וזה היה תם גדול מאד, ובהסקאסקי [ספר מרשם התושבים], ששם כותבין כל אחד עם כנוי פאמעליא (משפחה) שלו, היו כותבין על זה, כנוי חכם, ועל זה, כנוי תם, כי כל אדם מקבל שם כפי

המעשים והפעולות שלו, ולפעמים יש שני בני אדם שבאו ממקום אחד, ולמדו בחדר אחד, אבל זה פירש לחכמתו וזה פירש לתמימותו, מי שנעשה חכם בעיניו, ונכנס בכל מיני חכמות ופילוסופיה, קיבל שם של "חכם" בעולם, אבל החכמות שלו הרחיקו אותו מן הקדוש ברוך הוא, ועקמו את לבו מאד, כי חכמות מזיקים מאד לעבודת השם יתברך ומעקמים את הלב בכל מיני קושיות וספיקות (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' י"ב), אבל מי שהולך בתמימות, הוא נקרא "תם" בפי הבריות, ולפעמים אינם מכוונים לתואר של כבוד, אבל התמימות מביא אותו לדביקות גדול בהשם יתברך, והוא חי חיים טובים ומתוקים, חיי עולם הבא בעולם הזה ממש.

פעם אחד בא המלך על הסקאסקו, ומצא, שהיו כתובין שם אלו השני בנים, זה בשם חכם, וזה בשם תם, והיה בעיניו לפלא, שאלו השנים מכנים בשם חכם ותם, ונתאווה המלך לראותם, המלך מרמוז על מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, שהוא מתאווה לראות איך שכל אחד ואחד מישראל יבא לשלימותו ותיקונו, והוא קורא לכל אחד ואחד כפי ענינו, ומרמוז לו רמזים להתקרב אליו.

וחשב המלך: אם אשלח אחריהם פתאום, שיבואו לפני - יתפחדו מאד, והחכם-יסתתמו טענותיו לגמרי, והתם גם-כן אפשר ישתגע מחמת פחד, כי אי אפשר לגלות לאדם אור גדול מלמעלה בדרך פתאום, כי רבוי האור יעוורו עיניו לגמרי, והחכם לא יידע איך לקבל את האור, כי החכמות שלו יבלבלו אותו לגמרי, והתם אפשר שישתגע מרוב אור ובהירות שירגיש בהאלקות שנתגלה אליו פתאום, רק צריכין לגלות אליהם האור לאט לאט כפי השגתם, עד שיקבלו אותו בשלימות.

ונתישב המלך לשלוח חכם אחד אל החכם, ותם אל התם; כי נקודת החבר חשוב מאד בעבודת השם יתברך (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ל"ד), שיהיה לאדם חבר טוב שיכול לדבר עמו בעבודת השם יתברך, ויקבל אחד מן השני את נקודתו הטובה, בבחינת ומקבלין דין מן דין, ולכן הקדוש ברוך הוא מוזמן לכל אחד אחד חבר טוב כפי השגתו, כדי שיכול לדבר עמו בעבודת השם יתברך.

רק איך מוצאין בעיר מלוכה תם, כי בעיר מלוכה על-פי-רב הם חכמים, רק שהממונה על האוצרות הוא תם דוקא, כי החכם אינם רוצים לעשות ממונה על האוצרות, פן על ידי חכמתו ושכלו יוכל לבזבז האוצרות, על בן עושין ממנה על האוצרות תם דוקא, כי דייקא מי שהוא תם זוכה לקבל עשירות גדולה דקדושה, כי יודעין מלמעלה, שישתמש עם עשירותו וממונו בצדק וביושר, ויתן

צדקה ביד רחבה, ויעזור לכל הבריות, מה שאין כן החכם מפסיד ומבזבז כפסו וממונו בלי חשבון, ולא נשאר לו כלום, וכמו שכתוב (קהלת ט') וגם לא לחכמים לחם, כי מרוב החכמות וההמצאות שלו, הוא מבזבז כספו וממונו על הכל וריק, ומאומה לא נשאר בידו.

וקרא המלך לחכם אחד, ולאותו התם הנ"ל, ושלחם להשני בנים הנ"ל, ונתן בידם אגרות לכל אחד ואחד, כי האיגרות הם בחינת ספרי התורה הקדושה, וספרי הצדיקי אמת, שעל ידם זוכים להשיג אור האין סוף ברוך הוא לאט לאט לפי מדריגתו והשגתו, כי כל אחד מוצא את עצמו בתוך הספר, ולוקח רמזים והתחזקות כפי ענינו.

גם נתן בידם אגרת להגאבירניר [מושל המחוז] של הגאבערניא [הממשל המחוזי], שאלו השתי בנים הם תחת ממשלתו, וצוה בהאגרת, שהגאבירניר ישלח להם אגרות משמו להחכם והתם כדי שלא יתפחדו, כי הקדוש ברוך הוא שולח בכל דור ודור, צדיקים אמיתיים, המחדשים חידושי תורה, וכותבים ספרים קדושים, לקרב נשמות ישראל לאביהם שבשמים, והם שלוחי הקדוש ברוך הוא לגאול נשמות ישראל מגלותם ולהאיר להם אור האין סוף ברוך הוא, וצדיקים אלו יודעים היטיב איך לצמצם האור לכל אחד ואחד כפי השגתו, למען לא יתפחד ולא יתבלבל, רק יקרב עצמו אל הקדושה באמת.

ויכתב להם, שאין הדבר נחוי, ואין המלך גוזר דוקא שיבואו רק הדבר תלוי ברצונם: אם הם רוצים-יבואו, רק שהמלך חפץ לראותם, כי זה כלל גדול בעבודת השם יתברך, שאף פעם אין לוקחים את הבחירה מן האדם, רק קוראים אותו מלמעלה בדרך בחירה חפשית, "אין המלך גוזר דווקא, רק אם הם רוצים - יבואו", כי הבחירה תמיד חפשית ביד האדם, אם רוצה להטות אזנו אל דברי מלך מלכי מלכים הקדוש ברוך הוא, ולשמח ולהחיות עצמו שהמלך קורא אותו, ולרוץ אליו, אזי הוא זוכה לעצמו, וכמו שעשה התם באמת, שמיד קם ורץ אל המלך, אבל מי שהוא חכם בעיניו, ומתחיל לחשוב כל מיני מחשבות של הבל, "האם באמת המלך קורא לי?" "למה המלך צריך אותי?" וכו', וכמו שעשה החכם, על ידי נשאר חסר וריק מכל וכל, ונשאר בתוך החושך וההבל שלו, וכמו שמובא ב"אור החיים" הקדוש על הפסוק (שמות י') ולכל בני ישראל היה אור במושבותם, היינו במושבות המצריים, שבכל מקום שאיש ישראלי הולך בדביקות להקדוש ברוך הוא, אזי אורו יתברך מאיר לו אפילו בהמקומות הכי חשוכים, שלאחד מאיר

אור הקדוש ברוך הוא באור נערב מאד, ולהשני חושך לגמרי, ואינו רואה שום דבר כלל, ולכן אשרי מי שאינו מטעה את עצמו כלל, ותמיד מטה אזנו לדברי הקדוש ברוך הוא, שקורא אליו על ידי ספרי התורה הקדושה, ועל ידי הצדיקים אמיתיים שבדור, כי על ידי זה יזכה לדבק עצמו באור האין סוף ברוך הוא, ולחיות חיים טובים באמת, והשם יתברך יזכינו להגיע אל מדת התמימות באמת, עדי נזכה להיות קשורים ודבוקים בו יתברך באמת ובתמים, בזה ובבא לנצח אמן ואמן.



## סעודה שלישית פרשת בא ה'תשנ"ט

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעווין, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קע"ב המדבר מההשפעות הנמשכים תמיד מלמעלה, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, כל החסרונות שיש לאדם הן בנים או פרנסה או בריאות, הכל הוא מצד האדם עצמו, כי אור השם יתברך שופע עליו תמיד, אך האדם על-ידי מעשיו הרעים עושה צל לעצמו, שאין מגיע עליו אור השם יתברך, ולפי מעשיו כן נעשה הצל המונע אור השם יתברך, ומגיע לו החסרון לפי המעשה שעל ידה נעשה הצל, והנה הצל הוא מדבר גשמי שעומד נגד דבר רוחני (היינו שהוא דק ממנו), כמו גשם עץ ואבן נגד אור הלבנה והחמה עושה צל, ובן לקוי חמה ולבנה על-ידי צל הארץ, ובן החמה בעצמה נגד מה שלמעלה ממנה, הוא גשמיות, ועושה צל נגדו, ועל-בן האדם כפי גשמיותו וכפי מעשיו, כן עושה צל בעצמו שמונע ממנו אור ושפע של השם יתברך, אבל אם האדם מנטל עצמו, ואינו כלל מזה העולם, אזי אינו עושה צל, ומקבל אור השם יתברך, ועיקר אור השם יתברך הוא הכבוד, כי כל מה שברא הקדוש-ברוך-הוא לא ברא אלא לכבודו, כמו שכתוב (ישעיה מ"ג): "לכבודי בראתיו" וכו' (שם ו), היינו אם הוא "מלא כל הארץ", שאינו כלל מזה העולם, אזי מקבל אור השם יתברך שהוא הכבוד: וזה (משלי ג): "כבוד חכמים ינחלו", כי

"החכמה מאין תמצא" (איו"ב כח) ועל-בן החכמים שהם אין, זוכים לכבוד, על-ידי שאינם עושים צל להפסיק, כי אין להם שום גשמיות כנ"ל:

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה השפע של הקדוש ברוך הוא יורד תמיד לכל הבריות, כי רצונו יתברך להיטיב לבריותיו, וכמו שכתוב (תהלים קמ"ה) טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו, ועיקר המניעה למה אין מגיע לאדם השפע הצריך לו, הוא רק מחמת האדם בעצמו, שעשה לעצמו צל והפסקה בינו לבין השפע, עד שמעכב השפע מלהגיע אליו, והצל הזה נעשה על ידי העוונות והפשעים של האדם, שמגביר אצלו כח הגשמי, עד שזה מונע ומעכב השפע הרוחני מלהגיע אליו, כי הנה האדם מורכב מגוף ונשמה, מצד נשמתו הוא דבוק כולו בו יתברך, כי הנשמה הוא חלק אלוק ממעל ממש, ויורדת מרום גבהי מרומים מתחת כסא כבודו יתברך, וכל זמן שאדם מגביר אצלו כח הנשמה, ומדבק עצמו בו יתברך, הוא מקבל כל מיני השפעות טובות מלמעלה בלי הפסק, כי הוא דבוק באורו יתברך האין סוף, ומשם באים כל ההשפעות, אבל כשאדם חוטא ופושע חס ושלום, ומגביר אצלו כוח הגוף, אזי גשמיות הגוף עושה צל נגד אור הרוחני של הנשמה, כמבטע כל דבר עב וגם שעושה צל נגד דבר רוחני, כמו עץ או אבן שעושה צל בפני אור השמש, ומונע אור השמש מלהגיע למקום ההוא, כן האדם עושה צל עם גשמיות גופו על ידי חטאיו ועוונותיו, ומונע ומעכב השפע מלהגיע אליו, ולכן עיקר עבודת האדם הוא לקדש ולטהר בשר גופו עד שיזדכך גם גופו באור נשמתו, וכבר לא יעשה שום צל בינו לבין השם יתברך, ויגיע אליו כל ההשפעות טובות מלמעלה.

ובזה מפרש רביז"ל את הפסוק "מלא כל הארץ כבודו", אם האדם עושה את עצמו בחינת "מלא", היינו שהוא אינו תופס שום מקום כלל בזה העולם, והוא בחינת "לא", בטל ומבוטל באור האין סוף ברוך הוא, אזי "כל הארץ כבודו", הוא ימצא כבודו יתברך בכל העולם ממש, ויגיע אליו אורו יתברך תמיד בלי הפסק, שהוא מקור כל השפע ברוחניות ובגשמיות, ולא יחסר לו שום דבר כלל, כי ככל שאדם מבטל עצמו אליו יתברך, ואינו תופס בזה העולם שום מקום כלל, כך הוא נכלל בו יתברך לגמרי, ומקבל כל מיני השפעות טובות מלמעלה, נמצא שרביז"ל מגלה לנו עצה נפלאה איך לזכות למלאות את כל החסרונות שיש לאדם, הן חסרון בנים, הן חסרון פרנסה, והן חסרון בריאות חס ושלום, העיקר שיבטל אדם את עצמו לגמרי אליו יתברך, ולא ירצה שום דבר בלתי רצונו יתברך, ואז מיד שהוא נכלל ברצון העליון, שהוא אורו יתברך האין סוף, מיד יושפע עליו כל מיני השפעות טובות, ולא יחסר לו שום דבר כלל, שזהו מדרגת הצדיקים וחכמים אמיתיים,

שאינם חסרים שום דבר כלל, וכמו שכתוב (תהלים ל"ד) כי אין מחסור ליראיו, כי החכמים אמיתיים בטלים ומבוטלים בעיני עצמם לגמרי, ועל שם זה נקראים חכמים, וכמו שכתוב (איוב כ"ח) והחכמה מאין תמצא, שכל מה שאדם בבחינת "אין", כך הוא מקבל חכמה, בבחינת כ"ח מ"ה אותיות חכמ"ה, כי יודע שאין כוחו כלום רק הכל ממנו יתברך לבד, ועל ידי זה זוכים החכמים לכבוד אלקי, בבחינת (משלי ג) כבוד חכמים ינחלו, ונשפע עליהם כל מיני השפעות טובות ברוחניות ובגשמיות, אשרי להם ואשרי דביקיהם, כי כל מה שאדם זוכה לידבק עצמו בחכמים אמיתיים, גם עליו נשפע מאורם הגדול, וזוכה לכל מיני השפעות טובות ברוחניות ובגשמיות גם יחד.

ומסיים רביז"ל, וכשהשם יתברך מראה פנים שוחקות, חיים וטובה לעולם, ולהיפוך להיפוך חס ושלום, וכן הצדיק, כשמראה פנים שוחקות הוא טוב, וכן להיפוך, וזה: "ראה נתתי לפניכם היום את החיים ואת הטוב את המות" וכו' היינו לפניכם שלכם, עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה זהו המשך דברי רביז"ל הנ"ל, שהכל תלוי כפי הרצון והבחירה של האדם, אם הוא מבטל את עצמו לגמרי אליו יתברך, אזי יהיה לו כל מיני השפעות טובות, אבל אם יעשה צל ומחיצה בינו לבין רצונו יתברך, אזי יעכב וימנע את השפע מלהגיע אליו, שזהו דברי התנא (אבות ב') בטל רצונך מפני רצונו, כדי שיבטל רצון אחרים מפני רצונך, שמיד שתבטל את רצונך אל הקדוש ברוך הוא, יתבטלו כל רצונות של אחרים בפני רצונך, ותקבל כל מה שאתה צריך, וכמו שפעם אמר הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, "וויל ווי ס'עז - וועט זיין ווי דו ווילסט" (תרצה כמו שהיא - היינו כרצון הקדוש ברוך הוא, ואז יהיה כמו שאתה רוצה), כי הכל תלוי כפי רצון האדם, וזהו (דברים ל') ראה אנכי נותן לפניכם היום את החיים ואת הטוב את המות וגו', היינו לפניכם שלכם, שהכל תלוי ברצון שלכם, אם תבטלו את הרצון שלכם אל רצון הקדוש ברוך הוא, אזי תקבל חיים טובים, ותראו את הפנים שוחקות של הקדוש ברוך הוא כביכול, ושל הצדיקים האמיתיים, אבל אם לא תרצו לבטל הרצון שלכם, אזי יהיה להיפוך חס ושלום, כי הקדוש ברוך הוא נותן השפעות טובות לכולם תמיד, שידוכים, פרנסה, בריאות וכו', וכשאדם מבטל את עצמו אליו יתברך, ומוכן לקבל כל שידוך שהקדוש ברוך הוא מזמין לו, בוודאי יזכה להתחתן ולהוליד בנים ולהקים משפחה, וכן כשירצה לקבל את כל מעמד פרנסה שהקדוש ברוך הוא יזמין לו, אזי בוודאי יהיה לו פרנסה בריווח, וכן אם ישמור עצמו לא לאכול דברים רעים ומזיקים, ולא ילך אחר תאוות לבו, יהיה לו

בריאות השלימה, אבל מיד שאדם רוצה רצון אחר מלבד רצונו יתברך, ורוצה לבחור לעצמו שידוך טוב לפי דעתו, או למצוא פרנסה טובה לפי כבודו, או לאכול מה שטוב וערב לחיכו, הרי עושה צל בינו לבין רצונו יתברך, ועל ידי זה עושה מניעה ועיכוב שלא יגיע אליו השפע חס ושלום, ולכן אשרי מי שאינו ממעה את עצמו כלל ומוסר עצמו לגמרי אליו יתברך, ואז יושפע עליו כל מיני השפעות טובות ברוחניות ובגשמיות, ולא יחסר לו שום דבר כלל, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בפרשת השבוע את ענין מכות בכורות שהיתה בחצות לילה, שאז נשבר כח הסטרא אחרא, ויצאו עם ישראל מתחת שיעבוד מצרים לחירות עולם, ויש להבין מהו ענין מכות בכורות, שדייקא על ידה היתה עיקר הגאולה, ולמה היתה בחצות לילה דייקא? אבל על פי דברי רבינו"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי הנה ענין בכור דקדושה הוא ענין ביטול ראשית המחשבה והרצון אל השם יתברך, שהראש והראשון של כל דבר מיד ימסור אל הקדוש ברוך הוא, ועל ידי זה יהיה נמשך שאר כל הענין אחר רצונו יתברך, וכמו שפירש הרה"ק הרבי ר' זושא מאנאפולי ז"ע את הפסוק (במדבר ט"ז) מראשית עריסותיכם תתנו לה' תרומה, עריסותיכם לשון עריסה ומטה, היינו מיד שיקום מן המטה, יפריש עצמו מיד לה' במחשבה דיבור ומעשה, וכמו שיקבל עליו מיד בקומו ממטתו, ככה יהיה אצלו כל היום, כי כשמוסרים את תחילת היום אל הקדוש ברוך הוא, שזהו ענין של בכור דקדושה, שהוא הראש והראשון, אזי יהיה כל שאר היום נגרר אחר אותו מחשבה, ויהיה כל היום קשור אל הקדוש ברוך הוא, וכמובא גם בדברי רבינו"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' נ"ד) שכך ראוי להיות מנהג יראי ה', שתיכף בבוקר בהקיצו משינתו, קודם שיתחיל שום דבר, יזכור מיד בעלמא דאתי, ואיך שאין שום מציאות בלעדו יתברך כלל, והנה ענין זה מסוגל ביותר בחצות לילה, שאז הוא הזמן לבטל עצמו אל אור האין סוף ברוך הוא המתחיל להאיר ביותר בעת חצות לילה, כי בנקודת חצות אז נחלק הלילה, ואז מתחיל להתנוצץ אור היום, היינו שאז נמשך התגלות אלקותו יתברך, שהוא בחינת אור האין סוף שהוא שורש כל המאורות, שנתגלה בחצות דייקא (ליקוטי הלכות נפילת אפים הלכה ד' אות כ"א), ולכן דייקא בנקודה זאת מסוגל ביותר למסור רצונו לגמרי אל הקדוש ברוך הוא, ולקיים את פסוק הנ"ל "מלא כל הארץ כבודו", היינו לעשות את עצמו בבחינת "לא" ואזי יהיה "כל הארץ כבודו", שימצא כבודו ואורו יתברך בכל דבר, ויהיה נמשך עליו שפע דקדושה, ולכן דייקא בחצות לילה היתה מכת בכורות, שנכנע ונתבטל הבכור דסטרא אחרא, שהם הרצונות והכיסופין של הטומאה והקליפה, ונתגלה הבכור והראשית של הקדושה,

שהם הרצונות והכיסופין דקדושה, לכסוף ולהשתוקק אחריו יתברך, מהתחלת התנוצצות אור היום, המתחיל להאיר בתוך חשכת לילה, ואז יצאו עם ישראל מתחת שיעבוד מצרים לחירות עולם.

והנה על פי זה גם יובן מאד, מה שאמר משה רבינו לפרעה (שמות י"א) כה אמר ה' כחצות לילה אני יוצא בתוך מצרים, ופירש"י בשם חכמינו הקדושים (ברכות ד.) שאמר משה כחצות, ולא כחצות כמו שאמר לו הקדוש ברוך הוא, שמא יטעו אצטגניני פרעה ויאמרו משה בדאי הוא, ולכן אמר כחצות, דמשמע סמוך לו או לפניו או לאחריו עיין שם, והנה לכאורה יש להבין, בשלמא משה רבינו אמר כן, שלא יתפסו אותו אצטגניני פרעה, אבל למה נכתב כך בתורה "כחצות", שהרי התורה היא תורת אמת, ולמה צריך להיות רמז להטעות והשקר שלהם? וכעין ששואל רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' מ"ז) בענין המרגלים, איך נכתב השקר שלהם בתורה, שאמרו "ארץ אוכלת יושביה", שהרי התורה כולה אמת, ואיך יהיה כתוב בתורת אמת, השקר שלהם? אלא מוכרחים לומר שגם בדברי המרגלים גנוז ענין של אמת, עיין שם, איך רביז"ל מפרש את הענין, והנה גם כאן, יכולים להוציא רמז נפלא ממה שכתוב בתורה "כחצות" עם כ"ף הדמיון, ולא "כחצות", כי הנה מבואר בדברי רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ר') שאות כ"ף מרמז על השגת הכתר, גילוי כבודו יתברך, בגילוי נורא מאד, כי לית כבוד בלא כ"ף עיין שם, היינו שהאות כ"ף מרמז על השגת אורו יתברך האין סוף, שהוא למעלה מתפיסת שכל האדם, כי למעלה מכ' לא שלטא ביה עינא, והאדם יכול לזכות אל האור הזה רק על ידי ביטול רצונו אל רצון העליון, שלא ירצה שום דבר, רק להכלל לגמרי ברצונו יתברך, אבל לזכות לזה צריכין לבטל את כבוד עצמו לגמרי, ולא ירצה שום ישות ומציאות בזה העולם כלל, וזהו "לית כבוד בלא כ"ף", שאי אפשר להגיע אל כבודו יתברך, שהוא אור האין סוף ברוך הוא, אלא על ידי שיכוף ויבטל את עצמו, כי כל זמן שאדם מחפש כבוד וישות לעצמו, אזי יהיה כבודו יתברך מכוסה ומוסתר ממנו, אבל מיד שאדם כופף עצמו תחת רצונו יתברך, וכן מבטל את עצמו בפני צדיקים אמיתיים, אזי יאיר עליו מלך הכבוד באור נורא ונפלא מאד, ויזכה להשגת הכתר ממש, אשרי לו.

וזהו "כחצות" הלילה אני יוצא בתוך מצרים, כחצות דייקא עם כ"ף, כי אז כחצות לילה כשמתגלה אורו יתברך באור נורא ונפלא מאד, אי אפשר ללקבל אותה אלא על ידי ביטול גמור, שהוא בחינת כ"ף, שיכוף עצמו לגמרי לרצונו

יתברך, ואז יזכה לקבל את אור הכתר שהוא כ' עלאה, ויעלה ויתדבק באור האין סוף ברוך הוא, ויהיה נשפע עליו כל מיני השפעות טובות ברוחניות ובגשמיות.

וזהו עוצם מעלת הזוכה להתקרב לצדיקים אמיתיים, ולכוף עצמו תחת רשותם וממשלתם, כי הם הם המגלים לימודים אלו בעולם, איך שאין שום תכלית אחרת בעולם רק לבטל את רצונו אל הקדוש ברוך הוא, ואז יהיה לאדם כל מה שצריך, מה שאין בן מי שהוא עז פנים, ומתחצף נגד צדיקים, סימן שהוא בעל עבירה ואיש פגום מאד, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (תענית ז'): כל מי שיש בו עזות פנים בידוע שנכשל בעבירה, ובניאוף רחמנא ליצלן, כמבואר שם בגמרא, כי מי שמתחצף נגד צדיקים סימן שהוא פגום בברית רחמנא ליצלן, וכמו שכתוב (תהלים נ"ה) שלח ידיו בשלומיו חלל בריתו, והפגם הזה מכניס בו ישות וגאווה עד שנסתר ממנו אור הקדוש ברוך הוא, ואור הצדיקי אמת, ונעשה כדוגמת אצטגניני פרעה שרוצים לתפוס את הצדיק, ולומר בדאי הוא חס ושלום, ואין עצה אחרת רק למצוא נקודת חצות לילה, ולכוף ולבטל את עצמו אל רצון העליון, ואז יחזור ויאיר עליו כבודו ואורו יתברך האין סוף, ויתמלא כל הסרוגותיו.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שהנה אנחנו נמצאים עכשיו בתוך ימי שובבי"ם הקדושים, שימים אלו מסוגלים מאד לחזור בתשובה על פגם הברית, ולתקן את כל מה שקילקל בחטא זה, והנה אנחנו מוצאים שימי שובבי"ם הקדושים נתונים בדיוק בין שני הימים טובים דרבנן של חנוכה ופורים, ובוודאי יש טעם לדבר זה, ויש לומר שהנה מבואר בדברי מוהרנ"ת ז"ל (ליקוטי הלכות השכמת הבוקר הלכה ג') שבזמן שבית המקדש היה קיים היה מצוה לעלות לבית המקדש שלש פעמים בשנה, לקבל פני השכינה, ולהמשיך על עצמו אורו יתברך האין סוף, שהאיר ביותר בבית המקדש בזמנים אלו, אבל אחר חורבן בית המקדש שכולנו בבחינת חולים, אזי הקדוש ברוך הוא בא לבקר אותנו בביתינו, ומשפיע עלינו האור בביתינו, וכדוגמת בן המלך שבזמן שהוא בריא, צריך להכין עצמו בכל מיני הכנות, כדי ליכנס ולקבל פני אביו בארמונו, אבל בזמן שהוא חולה, המלך בא לבקר אותו בביתו בחדר משכבו, ולכן ניתן לנו בגלותינו שני ימים טובים אלו מדרבנן, שאז הקדוש ברוך הוא מקיים בנו מצות ביקור חולים, ומאיר לנו אורו יתברך האין סוף גם בתוקף השכיחותינו, ולכן יש לומר שניתן לנו ימי שובבי"ם בדיוק בין שני זמנים קדושים אלו, של חנוכה ופורים, לרמוז לנו שאז הזמן מסוגל מאד לתקן את כל מעשינו גם בתוקף גלותינו וחשכויותינו, שאף על פי שעובר עלינו כל מיני נסיונות קשות ומרות, ובפרט בענין חטא הנ"ל, אף על פי כן אם נבטל ונכוף את עצמינו אליו יתברך ואל הצדיקים

אמיתיים, ונקיים המצוות שלהם שהם חנוכה ופורים, בזה נעשה מקום שיכנס  
אצלינו אורו יתברך היורד אלינו בימים אלו, ובוודאי נזכה לתקן את הכל, והשם  
יתברך יזכינו להמשיך על עצמינו כל התיקונים והסגולות של ימים קדושים אלו,  
ונזכה לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו, ולהיות דבוקים וקשורים בו יתברך לעד ונצח  
נצחים, אמן ואמן.

